

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

10 februari 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de werking en de noodzaak van de stichtingen ten voordele van het openbaar onderwijs of ten bate van de bursalen
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de optimalisatie van de studiekeuze en leerlingenbegeleiding als essentieel element voor de herwaardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 10 februari 1998

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.33 uur.*

Interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de werking en de noodzaak van de stichtingen ten voordele van het openbaar onderwijs of ten bate van de bursalen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Sannen tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de werking en de noodzaak van de stichtingen ten voordele van het openbaar onderwijs of ten bate van de bursalen.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wellicht biedt deze interpellatie een kleine gelegenheid tot ontspanning, gezien uw drukke bezigheden van tegenwoordig om de onderhandelingen over het secundair onderwijs tot een goed einde te brengen.

Toch vond ik het nodig de minister te interpelleren over iets waarvan ik vreesde dat hij het niet kende. Blijkbaar is de minister nooit erg geïnteresseerd geweest in de aankondigingsborden van de gemeenten. Jaarlijks, in mei of juni, verschijnen daarop witte papieren zoals deze die ik nu toon. Deze papieren kondigen het verlenen van beurzen aan. Ik geef een voorbeeld. Een stichter stelt jaarlijks een beurs van 5.000 of 7.500 frank ter beschikking voor de duur van de studies. De studenten moeten geboren zijn in of wonen in de gemeenten Heusden of Helchteren. Bij gebrek aan een voldoende aantal kandidaten komen studenten, wiens moeder afkomstig is uit deze gemeenten, ook in aanmerking.

Een ander voorbeeld is het volgende : 'de naaste en meest behoeftige bloedverwanten van de stichter, na hen de behoeftige studenten van Zolder en Bolderberg kunnen jaarlijks een beurs krijgen, op voorwaarde dat ze hogere studies gedurende drie jaren volgen'. Nog een ander voorbeeld : jongens en meisjes die zijn geboren in de Limburgse gemeenten of er minstens zijn gedomicilieerd kunnen, op voorwaarde dat ze hogere studies geneeskunde, rechten of kunststudies volgen, een jaarlijkse studietoelage van 15.000 frank krijgen. Dat is trouwens het maximumbedrag dat op deze lijst voorkomt.

Er bestaan dus een hele reeks stichtingen die studiebeurzen toekennen, op voorwaarde dat men die beurzen aanvraagt. Dergelijke stichtingen worden beheerd door provinciaal georganiseerde commissies, die het praktische werk moeten organiseren. Ze moeten erop toezien dat deze aankondiging wordt bekendgemaakt en dat deze studiebeurzen ook kunnen worden uitbetaald.

De minister was hier duidelijk niet van op de hoogte. Daar ik enigszins gefascineerd was door deze aanplakbiljetten, had ik hem op 23 oktober 1997 een schriftelijke vraag gesteld waarin ik om uitleg vroeg. Ik ontving daarop een beknopt antwoord, dat onjuist en onvolledig is. De minister stelt dat deze stichtingen of commissies in slechts twee provincies bestaan. Ondertussen weet ik echter dat elke provincie beschikt over een dergelijke commissie.

Voorts heb ik enigszins de indruk dat hij de verantwoordelijkheid voor een deel tracht af te wentelen op de federale regering. In 1990 had men de inspanning gedaan om de wet van 19 december 1864 in het Nederlands te vertalen. Als dergelijke Franstalige wetten in het Nederlands worden vertaald, moet de Nederlandse versie natuurlijk opnieuw worden bekrachtigd. Aan de wet werden enkele heel beperkte wijzigingen aangebracht. In

Sannen

zijn advies bij de wetwijziging verklaarde de Raad van State dat de wet in kwestie in de toekomst enkel en alleen nog maar kan worden gewijzigd door de wetgevende macht van de gemeenschappen. Met andere woorden, de laatste wijziging gebeurde nog in de Kamer, terwijl een volgende wijziging alleen via de Vlaamse Gemeenschap kan plaatsvinden. Volgens mij houdt dit in dat de Vlaamse Gemeenschap en de regering die daaraan haar machtiging verleent, bevoegd is voor de taken die door deze wet worden toegewezen. Een van die taken is het toezicht op de werking van deze commissies. De regering moet erop toezien dat deze commissies hun goederen beheren aan de hand van de doelstelling achter hun stichting. Deze doelstelling is : het toekennen van studiebeurzen en kleine beurzen, waarbij strikt wordt omschreven wie er aanspraak op kan maken. Elke stichting heeft zo haar eigen bepalingen. Ik denk dat er in totaal ongeveer 250 stichtingen zijn, maar deze zijn natuurlijk gecombineerd in de verscheidene commissies.

Deze commissies zijn samengesteld uit twee vertegenwoordigers van elk wettelijk arrondissement van de provincie. Het bijkomende lid dat wordt toegevoegd om te vermijden dat het aantal leden oneven zou zijn, wordt toegevoegd uit het arrondissement met de meeste stichtingen. Waarschijnlijk heeft men die bepaling ingevoerd opdat men zeker tot besluitvorming zou kunnen komen. De bestendige deputatie stelt de commissies samen. De provincieraad kan echter geen enkel toezicht uitoefenen op hun werking. Ook het toezicht komt immers voor rekening van de bestendige deputatie en, afgeleid daarvan, van de minister of de regering.

Maximaal 20 percent van de jaarlijkse opbrengsten van deze stichtingen mag worden gebruikt voor hun beheer. Hoewel soms slechts halftijds, worden soms immers enkele mensen tewerkgesteld om dit roerend en onroerend vermogen te beheren. Soms heb ik zelfs de indruk dat de beheersuitgaven, zelfs al bedragen deze slechts 20 percent, groter zijn dan de studiebeurzen die men in feite kan toekennen. Want terzake rijst natuurlijk een probleem : hoewel deze mogelijkheid wel elk jaar wordt aangekondigd, is het aantal personen die in aanmerking komen voor deze studietoelage, beperkt. Ten tweede is nauwelijks iemand op de hoogte van het bestaan van deze beurzen. Zelfs de minister kende ze niet. Het gevolg is dat heel wat jaarlijkse opbrengsten niet worden uitgekeerd als studietoelage aan wie er recht op heeft.

Mijnheer de minister, de doeltreffendheid van deze beurzen kan zeker in vraag worden gesteld. Ook bij de zin die het heeft om deze stichtingen en commissies in stand te houden, kan men vragen stellen. Ze gaan immers voorbij aan hun oorspronkelijk doel om studietoelagen toe te kennen, op een moment dat het huidige systeem van de studietoelagen nog niet bestond.

Ten tweede komen alsmaar meer jongeren in aanmerking om deze beurs op te vragen. Als gevolg hiervan bestaan deze commissies voor een groot gedeelte enkel nog bij gratie van het beheren van het roerend en onroerend vermogen.

Ik verwijs naar artikel 45 van de wet van 1864 : 'Wanneer de wil van de stichter niet of slechts gedeeltelijk kan worden uitgevoerd, hetzij omdat de begunstigde inrichting of tak van onderwijs niet meer bestaat, hetzij omdat er geen gegadigden opkomen, hetzij om enige andere reden, neemt de koning, de betrokken besturen gehoord, de nodige maatregelen om aan die toestand te verhelpen op de wijze die het best overeenkomst heeft met de bedoeling van de stichter.'

Mijnheer de minister, moet de regering hier niet ingrijpen ? Het is uw verantwoordelijkheid om een einde te maken aan het archaische bestaan van de commissies in die stichtingen. Het is uw plicht om maatregelen te nemen.

Ik schat het roerend en het onroerend vermogen op ongeveer 400 miljoen frank. Ik ben verplicht om een schatting te maken omdat ik niet over alle correcte gegevens beschik. Ik heb wel concrete cijfers van de provincies Antwerpen, Limburg en Brabant. De Brabantse cijfers zijn echter niet conform de nieuwe Grondwet. In Brabant wordt dat vermogen nog steeds beheerd door een commissie die is samengesteld uit vertegenwoordigers van Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en het Brussels Gewest. De Grondwet stelt echter duidelijk dat zulke commissies provinciaal moeten worden georganiseerd, met een samenstelling op basis van de arrondissementen. Mijnheer de minister, alleen al hierdoor wordt u verplicht om maatregelen te nemen. De huidige situatie is immers onhoudbaar.

Deze financiële middelen leiden een enigszins verdoken bestaan. Mij lijkt het aangewezen om een eind te maken aan deze manier van werken. De middelen moeten op een structurele wijze in de begroting worden opgenomen. Op die manier kan men het budget voor de studietoelagen jaarlijks met ongeveer 40 miljoen frank verhogen. Die structurele aanpak hangt natuurlijk af van wat dat

Sannen

roerend en onroerend vermogen opbrengt. Hierbij ga ik uit van een periode van ongeveer tien tot vijftien jaar. Indien u mijn raad opvolgt, komt u tegemoet aan de werkelijke bedoelingen van de stichters. De 20 percent aan werkingsmiddelen die de archaische commissies nu gebruiken, kanaliseert u dan rechtstreeks naar de studietoelagen.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen gesteld. Op sommige heb ik zelf al een antwoord proberen te formuleren. Ik hoop dat u op een ernstige wijze rekening zult houden met deze suggesties. Als besluit van mijn interpellatie herhaal ik nog eens al deze vragen. Was u op de hoogte van het bestaan van deze commissies en stichtingen? Door deze interpellatie zal dat uiteraard wel het geval zijn. Hoe zit het met het kapitaal aan roerend en onroerend goed dat door deze commissies wordt beheerd? Wat is het jaarlijks bedrag dat ze op dit moment uitkeren? Wat zijn de werkingskosten van al deze commissies? Vindt u het zinvol om deze commissies nog langer in stand te houden? Zou men niet beter de wet van 1864 opheffen en de goederen van de stichting overmaken aan de Vlaamse Gemeenschap, die deze goederen dan op een structurele manier kan inbrengen bij de studietoelagen?

De voorzitter : Mevrouw Van Lindt heeft het woord.

Mevrouw Sonja Van Lindt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb nog twee aanvullende vragen. In december kregen we een nota waarin dit onderwerp uitvoerig werd toegelicht. Daarin werd uiteraard ook ingegaan op de problematiek van Brabant. Mijnheer de minister, wat werd er intussen al gedaan om tegemoet te komen aan de vragen die in die nota werden gesteld? Wat bent u van plan voor de nabije toekomst? Deze commissie is immers na de splitsing van Brabant vleugellam gemaakt. Bovendien blijft de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie terzake vrij passief.

In dezelfde nota wordt eveneens verwezen naar het feit dat de provincie Antwerpen het initiatief heeft genomen om alle commissies samen te laten komen. Die hebben immers zelf vastgesteld dat de wetgeving terzake enorm verouderd is, en suggereren dus ook bepaalde initiatieven. Mijnheer de minister, kunnen we op een of andere manier op de hoogte worden gebracht van de conclusies die de leden van die commissie hebben uitgewerkt? Dan

kunnen we samen met u een aantal ideeën verder uitwerken. Zo kunnen we proberen tot een meer coherent beleid te komen met modernere structuren.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : De wet van 1864 regelt inderdaad het beheer van stichtingen ten voordele van het openbaar onderwijs, bijvoorbeeld in een gemeente. De wet regelt eveneens het beheer van stichtingen ten voordele van behoeftige leerlingen of studenten. De giften moeten inderdaad worden aangenomen door de provincie. Het beheer gebeurt wel degelijk door de Provinciale Commissie Studiebeurzenstichtingen. De leden ervan worden benoemd door de bestendige deputatie. De wet bepaalt de regels voor de werking van die commissies en de regels voor het administratief toezicht en voor de delegaties aan de koning.

Mijnheer Sannen, u weet meer dan ik. Op dit moment is het bestaan van deze provinciale commissies mij enkel bekend voor de provincies Antwerpen en Brabant. Ik verneem dat u ook informatie over de toestand in Limburg hebt. Ik twijfel er niet aan dat uw informatie juist is.

Alleen de toestand in Antwerpen en Brabant ken ik. Over het kapitaal aan werkingskosten en uitgekeerde beurzen heb ik enkel informatie over Brabant gekregen. Over andere informatie beschik ik niet.

De heer Ludo Sannen : U vertegenwoordigt toch de toezichhoudende overheid, mijnheer de minister.

Minister Luc Van den Bossche : Ik ben bereid om mijn gezanten te paard op pad te sturen om aan alle informatie te komen. In afwachting beschik ik enkel over de informatie over Brabant. De commissie beheert er 135 stichtingen. Het gezamenlijk roerende kapitaal bedraagt 180 miljoen frank. De inkomsten bedragen 11,8 miljoen frank; de uitgaven voor het werkingsjaar 1996/1997 bedragen 2.656.000 frank aan toegekende beurzen, en 2.533.678 frank aan bedrijfskosten. De bedrijfskosten zijn dus bijna even groot als de toegekende beurzen.

De interpellant heeft de problematiek van het administratief toezicht al opgelost. Het klopt dat de Raad van State een advies, gedateerd 10 mei 1990, heeft gegeven. Tot april 1990 ressorteerden

Van den Bossche

de commissies onder het ministerie van Justitie, bestuur der Erediensten, Giften, Legaten en Stichtingen. De Raad van State oordeelde echter dat de gemeenschappen de voogdij moeten uitoefenen. De wet moet bijgevolg worden gewijzigd.

Ik wil me vandaag nog niet uitspreken over de vraag of die voogdij moet ressorteren onder het departement Onderwijs, Dienst Studietoelagen, of onder de afdeling Gemeenten en provincies van het departement EWBL, of onder het gouvernement van elke provincie.

Wat Brabant betreft, denk ik dat we met de minister van Binnenlandse Aangelegenheden moeten overleggen. De regeling moet conform de nieuwe werkelijkheid worden uitgewerkt. Hoe dan ook moet er een vorm van scheiding komen waarbij de provincie Vlaams-Brabant enige verantwoordelijkheid wordt toevertrouwd.

De vraag of men dat structureel kan regelen, in de regelgeving over de studietoelagen, is iets anders. Ik begrijp uw vraag. Ook ik heb de indruk dat deze regeling enigszins verouderd is. Maar deze commissies werken met giften en legaten. Die zijn afkomstig van natuurlijke personen, en bestemd voor het onderwijs in het algemeen, voor bepaalde vormen van onderwijs, of soms zelfs voor bepaalde scholen. Soms gaat het om giften en legaten voor studenten uit een bepaalde gemeente of een bepaald gedeelte van een gemeente, zoals een parochie. Het is dus een problematische zaak om zomaar de goederen van deze stichtingen aan de Vlaamse Gemeenschap over te dragen. Want daardoor wordt de bestemming die de schenker wenst, genegeerd. Het is mijns inziens dus niet eenvoudig om die overdracht rechtmatig te claimen.

Het gaat om legaten die beurzen moeten genereren. Een legaat, geschonken aan de universiteit, is een andere zaak. Ik keur dat goed, en dan wordt dat bedrag in de algemene middelen opgenomen. Dat komt zo in het eigen vermogen terecht, behalve als die schenking onder bezwarende titel gebeurt. Onlangs nog heb ik een universiteit de toelating gegeven een lening te aanvaarden. Maar daarbij was zeer duidelijk gestipuleerd dat dit geld moet worden gebruikt voor werken aan het gebouw van de faculteit der toegepaste wetenschappen. Ik heb de commissaris dus opgedragen om dat bedrag afzonderlijk in te schrijven, onder een specifiek artikel en een specifieke libellé.

De wil van de erflater is hoe dan ook wet. Wat de heer Sannen voorstelt, is goed gevonden. Maar ik denk toch dat ik hier de bescherming van de overleden burger op mij moet nemen. Meer kan ik daarover niet zeggen. Ik zal de materie bestuderen. Om meer te weten te komen over de gebeurtenissen van 1864, zal ik de nodige interpellaties tot de heer Sannen richten.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik heb hier vooraf erkend dat deze interpellatie maar een kleine tussenpauze vormt in de zware onderhandelingen waaraan de minister deelneemt. Maar toch lijkt het me iets te gemakkelijk om de zaak zomaar terzijde te schuiven. We stellen toch vast dat het gaat over gelden die worden beheerd volgens een archaisch administratief schema, en uiteindelijk hun doel geheel of ten dele missen.

Minister Luc Van den Bossche : Men moet twee zaken uit mekaar houden. Men kan de wetgeving over het beheer wijzigen. Als de cijfers van Brabant representatief zijn voor het geheel, dan wordt er blijkbaar evenveel aan beheerskosten als aan beurzen uitgegeven.

De heer Ludo Sannen : Ik ben het volledig met u eens dat het niet eenvoudig zal zijn om dat zaakje op te kuisen. Maar ik vind het nodig dat dit gebeurt. Hoofdstuk 3, artikel 45 van de wet schrijft voor, en ik citeer : 'Wanneer de wil van de stichter niet of slechts gedeeltelijk kan worden uitgevoerd, tenzij ...' Ik denk dat we ons ten dele daarop kunnen steunen om die middelen op een of andere wijze toch beter aan te wenden. Als het enigszins kan, moet de zaak worden opgedoekt, en worden geïntegreerd in het studietoelagenstelsel.

Minister Luc Van den Bossche : Maar dat kan slechts, en ik citeer, 'als de wil van de stichter noch geheel, noch gedeeltelijk...'

De heer Ludo Sannen : Er zijn bijna geen rechthebbers.

Minister Luc Van den Bossche : Daarna staat er, en ik citeer opnieuw : 'hetzij omdat de inrichting of de onderwijstakken niet meer bestaan, hetzij omdat de opgeroepen ontbreken, hetzij om welke andere redenen ook, neemt de koning, na het advies van de betrokken besturen te hebben ingewonnen, de maatregel om daarin te voorzien op de wijze die het best strookt met het doel dat de stichter heeft beoogd'.

De heer Ludo Sannen : In het eerste gedeelte van die wet gaat het over het onderwijs. In het tweede gedeelte heeft men het over de toestand waarbij er geen gegadigden meer zijn. Dat laatste vormt een probleem. Als er geen bloedverwantschap is vast te stellen, en als er voor deze beurzen geen gegadigden meer zijn, dan moet artikel 45 worden toegepast. De wil van de stichters moet immers worden gerespecteerd. Zij willen beurzen geven aan hulpbehoevenden.

Minister Luc Van den Bossche : Maar men kan daarmee niet alles regelen. Er is in de tekst geen sprake van een termijn. Verder staat er : 'noch geheel, noch gedeeltelijk'. Als een van die beurzen deels aanleiding geeft tot een betaling, dan is artikel 45 niet van toepassing. Men moet de zaak dus stichting per stichting, en beurs per beurs bekijken. Men moet dan nagaan of er al dan niet uitbetalingen zijn doorgevoerd.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, u kunt in elk geval het beheer van al die stichtingen bij u centraliseren.

Minister Luc Van den Bossche : Ik weet niet hoe dat beheer in mekaar zit. Ik hoef dat niet zomaar te doen.

De heer Ludo Sannen : Indien er zich door die centralisatie een juridisch probleem voordoet, heeft men er onmiddellijk zicht op welke stichting nog enig gevolg heeft en welke niet. Zo kan men de hele zaak afsluiten.

De voorzitter : Mevrouw Van Lindt heeft het woord.

Mevrouw Sonja Van Lindt : Er bestaat een verslag van een vergadering die op 23 oktober 1997 in de provincie Brabant is doorgegaan en waar alle stichtingen aan hebben deelgenomen. Mijnheer de minister, kunnen we dat verslag krijgen en erover van gedachten wisselen ? Dan zouden we kunnen zien hoe we de zaken efficiënt kunnen organiseren.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik stel fundamenteel het bestaan van dergelijk systeem in vraag. We hoeven geen energie te steken in de reorganisatie van het systeem, maar moeten het opkuisen.

De voorzitter : Dat moet dan wel op een juridisch correcte manier gebeuren. (*Rumoer*)

Minister Luc Van den Bossche : Ik geloof niet dat men met een decreet de wilsuïting van iemand kan wijzigen. Men kan wel artikel 45 toepassen : op die basis kan worden vastgesteld dat de wilsuïting is gebeurd onder toepassing van de wet van 1864. De stichter wist dus dat het niet meer gebruikelijk was dat de koning na advies tussenbeide kwam met het oog op een heroriëntering naar het dichtstbijzijnde doel. Het gaat dan om een uitvoerende bevoegdheid die onder mijn verantwoordelijkheid valt. Alle zaken die aanleiding geven tot betaling, moet ik in stand houden.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik vind het goed om ervan op de hoogte te zijn. Commissies, organen en instanties hebben echter ook een interne drang om zichzelf in stand te houden. We moeten daar de nodige afstand van nemen. Dat was de bedoeling van de interpellatie en daarom kondig ik ook een motie aan.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Sannen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de optimalisatie van de studiekeuze en leerlingenbegeleiding als essentieel element voor de herwaardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de optimalisatie van de studiekeuze en leerlingenbegeleiding als essentieel element voor de herwaardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs.

Voorzitter

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze interpellatie ligt in het verlengde van de resolutie die we kortgeleden gezamenlijk hebben voorbereid. Het gaat om de interactie tussen onderwijs en arbeid of vice versa.

Uit de vergelijking blijkt een zeer vergaande dualiteit. Op een grafische voorstelling bekomt men een U-curve, zowel voor de opleiding in het onderwijs als voor de arbeidsmarkt. Men stelt een surplus vast van hooggeschoolden maar ook van laag- en slechtgeschoolden en van mensen zonder diploma. Tal van informatiedragers, zoals de Hoge Raad voor Werkgelegenheid, de OESO of eigen inzichten, hebben ons daar de laatste dagen op attent gemaakt.

In Vlaanderen zijn er gelukkig veel hooggeschoolden, maar daarnaast bestaat er ook een kwaal van te veel laaggeschoolden. Men kan deze gegevens op verscheidene manieren analyseren. Ik zal me beperken tot een drietal mogelijkheden. In een eerste optie kan men de actuele situatie bestuderen en er een toekomstgerichte dimensie aan koppelen. Men bekijkt dan de participatiecoëfficiënt : wat doen achttienjarigen in Vlaanderen ? 50 percent van deze jongeren volgt een voortgezette opleiding in de hogescholen of universiteiten, ongeveer 25 percent verlaat het secundair onderwijs met een diploma, en de rest heeft geen diploma. Van de grote groep van doorstromers volgt grosso modo 20 percent universitair onderwijs, een kleine 10 percent de HOLT-opleiding en ruim 20 percent de HOKT-opleiding. Op deze wijze kan men nagaan hoe de arbeidsmarkt er morgen zal uitzien.

Men kan op een tweede manier te werk gaan. Men bekijkt de huidige situatie van de arbeidsmarkt, waardoor men een soort retrospectieve reflectie krijgt. Dit is de werkwijze van de recente OESO-rapporten maar ook van de analyses die in Vlaanderen worden gemaakt. Statistisch gezien bestaat er bij ons heel wat informatie op dat vlak : Steunpunt Arbeid, Werkgelegenheid, Vorming, de Vrind, enzovoort. De categorie van de 25- tot 59-jarigen, dus de beroepsbevolking, wordt geanalyseerd. Als men hun achtergrond onder de loep neemt, ziet men dat 25 percent hogere studies heeft gevolgd, 33 percent hoger secundair, en 42 percent lager secundair of lager onderwijs.

Bij een laatste benadering neemt men als uitgangspunt de richtingen die op dit moment in het middelbaar onderwijs worden gevolgd. Men analyseert dan de verhouding tussen het ASO, het TSO en het BSO. 50 percent van de jongeren in Vlaanderen volgen ASO. De hoop is dat ze van daaruit naar het hoger onderwijs doorstromen. Uit de eerste werkwijze blijkt dat dit niet altijd het geval is. Amper 20 percent - en ik leg daarop de nadruk - volgt het nochtans zeer waardevolle TSO. 30 percent volgt het BSO.

Mijnheer de minister, u poogt hiervoor sinds enige tijd een oplossing te vinden. De reden van deze wanverhouding is waarschijnlijk dat we de laatste jaren te veel jongeren naar het buitengewoon onderwijs hebben laten doorstromen. Dat is in de hand gewerkt door bepaalde faciliteiten aan te reiken. Het is positief dat u deze tendens probeert af te zwakken. U kiest terecht voor een integratie in het gewoon onderwijs.

Mijnheer de minister, collega's, we moeten ons afvragen wat er op de arbeidsmarkt verkeerd loopt. Zo leggen we de vinger op de wonde. Enkele weken geleden hebben we trouwens samen een resolutie ingediend, die in plenaire vergadering is goedgekeurd.

Gelukkig zijn er hier in vergelijking met andere landen veel hooggeschoolden. Het probleem situeert zich echter onderaan de pedagogische ladder. Tussen opleidingsniveau en werkloosheid bestaat een duidelijke interactie. Er zijn veel te veel structurele werklozen. We mogen dat niet ontkennen. Dat zal morgen trouwens niet anders zijn. Ik volg de werkloosheidsanalyses zo goed mogelijk. Wat er ook gezegd is tijdens de begrotingsbesprekingen in december, vooral door de oppositie, er zijn in Vlaanderen bijna geen conjuncturele werklozen meer. In de typeregio's is er zelfs van frictionele werkloosheid amper sprake. De werkloosheid schommelt er tussen 3 en 4,5 percent. De quasi-afwezigheid van conjuncturele werkloosheid doet haast aan de golden sixties denken. Ik prijs me trouwens gelukkig dat ik zelf uit zo een regio kom, namelijk Kortrijk-Roeselare-Tielt. Zo zijn er nog een viertal regio's in Vlaanderen.

De totale werkloosheid bedraagt echter ongeveer 10 percent. Dat betekent dat er vooral sprake is van een structurele werkloosheid. De slachtoffers zijn mensen die niet aangepast zijn : ze zijn niet of veel te laag geschoold. Mijnheer de voorzitter, ik wil onze resolutie nog even uitdiepen. Het grote probleem is dus de structurele werkloosheid, die samenhangt met onderwijs en opleiding. Op het

Vandenbroeke

vlak van de remediëring zijn er twee mogelijkheden. De eerste bestaat erin post factum te ageren. De tweede en meest geschikte optie is preventie.

De eerste mogelijkheid is dus de remediëring post factum. In die zin bestaan er een aantal heel waardevolle initiatieven. Een daarvan is OSP. Talentrijke jongeren die wegens omstandigheden het secundair onderwijs zonder diploma verlaten, kunnen toch een eerste diploma behalen of dat diploma extra valoriseren. Daarnaast reiken de OESO en andere instanties een groot aantal oplossingen aan. Het passieve stelsel van de werkloosheidsuitkeringen moet bijvoorbeeld worden ingeruild voor een actief stelsel. Mensen worden in dat geval gedwongen een opleiding te volgen. Ze kunnen daarvoor in verschillende instellingen terecht, bijvoorbeeld bij de VDAB.

Mijnheer de minister, collega's, begrijp me niet verkeerd. Dat alles gebeurt te goeder trouw, maar er hangt wel een heel hoog prijskaartje aan. Men probeert de symptomen te bestrijden, maar doet dat niet efficiënt genoeg om resultaten te boeken.

Ik herhaal : men probeert dus te goeder trouw post factum te remediëren, maar boekt daarmee heel beperkte resultaten. Nochtans kost die remediëring enorm veel geld. Is het dan ook niet aangewezen om preventief op te treden ? Moet de instroom van laag-, zwak- en slechtgeschoolden in de toekomst niet worden ondervangen ?

Er zijn een aantal mogelijkheden. De eerste mogelijkheid zit in de resolutie vevat. Ik wil die mogelijkheid hard maken, en de mening van de minister daarover kennen. Oriëntering is een cruciaal gegeven, waaraan enorm veel aandacht moet worden besteed. Een goede begeleiding is echter even belangrijk.

Mijnheer de voorzitter, pedagogen en psychologen kunnen ons heel wat leren. Ik vat hun literatuur in een notendop samen. Een kind wordt gemaakt tussen nul en twaalf jaar. Mijnheer de minister, mijn fractie en ikzelf zijn dan ook heel tevreden omdat u bereid bent in het basisonderwijs te investeren.

Als een kind in het secundair onderwijs terecht komt, zijn er verschillende mogelijkheden. Ook de literatuur over die periode zal ik even samenvatten, met mijn excuses voor de vulgarisering. De slimme en brave leerling ondervindt geen problemen. Daarnaast zijn er ook slimme leerlingen die

van karakter een beetje anarchistisch of revolutionair zijn. Iedereen moet echter door de puberteit. Voor sommigen gaat dat al wat gemakkelijker dan voor anderen.

Tussen nul en twaalf jaar wordt een kind dus gemaakt, en krijgt het zijn talenten. Nadien komt het er in het secundair onderwijs op aan om het op de rails te houden. Met de brave jongeren bestaat er terzake geen probleem. Maar met wie in opstand komt, moet men oppassen. En zoals gezegd : ook talentrijke jongeren kunnen ontsporen. Dit impliceert niet alleen een oriëntering, maar ook een zeer verregaande begeleiding, wat dan weer middelen en mensen vergt. Onttrek die middelen en mensen dan liefst niet aan het secundair onderwijs, want daar situeert zich de probleemgroep in kwestie, die barst van talent, maar eventueel zou kunnen ontsporen.

Een tweede middel om preventief op te treden schuilt inderdaad in de perceptie van het TSO en het BSO. Gisteren las ik nogmaals de besluiten van de Staten-Generaal, die in maart 1993, straks 5 jaar geleden, werden opgesteld. De tekst staat bol van de zeer goede intenties omtrent het TSO en het BSO. Sinds jaar en dag hoor ik met de lippen belijden dat men iets moet doen aan het TSO en ook enigszins aan het BSO. Wat is daarvan in huis gekomen ? Het kan toch echt niet meer bij woorden blijven. De perceptie, de interactie met het bedrijfsleven moeten worden aangepast. Ook de SERV en de sociale partners geven blijk van goede intenties. Uit mijn lectuur van gisterenavond herinner ik me twaalf mooie verbintenissen vanwege hen.

Ik ben het volledig met de minister eens over de derde mogelijkheid, deze van het gefaseerd studeren. Hierbij kan de leerling, bijna naar analogie met de universiteit, kredietpunten verwerven en modulair studeren. Op deze wijze kan aan bepaalde groepen jongeren een mogelijkheid worden geboden, zodat niet alles verloren is. Ik vind dit een goede vorm van preventief gedrag : men zal immers toch minstens slagen op bepaalde onderdelen van de opleiding. Met een beetje goede wil kan dit nadien dan wel worden aangevuld.

Een vierde mogelijkheid die ik wil schetsen, betreft het vraagstuk van de schoolmoeheid. Sommigen vragen zich af of het optrekken van de leerplicht tot achttien jaar geen stap te ver was, waarop men zou moeten terugkomen. Onze fractie wil deze leerplicht tot achttien zeker behouden, maar dan moet men wel ernstig werken aan alternatieve systemen, zoals deeltijds leren en deeltijds werken. Ik

Vandenbroeke

heb begrepen dat de minister dat ook van plan zou zijn. Behoud dus het positieve aspect van die leerplicht, maar geef tevens aan wie schoolmoe is, aan wie veeleer een doener is dan een denker, de mogelijkheid om deeltijds te leren en deeltijds te werken.

Dames en heren, we hebben een zeer mooie resolutie opgesteld, die echter, als ik eerlijk moet zijn, toch een beetje in het vage blijft. Het probleem is de werkloosheid. Conjuncturele werklozen zijn er hier en nu nog nauwelijks. Wie iets kent van conjunctuuranalyse, zal deze opvatting delen: de conjunctuur zal nog zeker de volgende 12 tot 24 maanden een opwaartse trend blijven vertonen. Op dat vlak is ons bedje gespreid. Meer nog: er zijn zelfs vacatures op de arbeidsmarkt die niet worden ingenomen. Het probleem situeert zich bij de structurele werkloosheid, bij de laaggeschoolden. Ik wil dit helpen oplossen. Ik heb dus een vijftal vragen voor de minister.

Waarschijnlijk droom ik van een ideale maatschappij, die niet bestaat. Maar goed, het is mijn ambitie dit ideaal na te streven. Dat kost geld. Ik hecht zeer veel belang aan het oriënteren en individueel begeleiden van bepaalde groepen, om hen zo preventief klaar te stomen voor de markt. Wanneer men post factum handelt, dan gebeurt dit te goeder trouw, maar het kost handenvol geld en de resultaten zijn en blijven zeer beperkt.

We moeten dus preventief optreden, wat eveneens geld kost. Vraag ik nu een uitbreiding van de begroting, mijnheer de minister? Eventueel wel, maar het hoeft niet eens. Is het immers zo onrealistisch te geloven dat onder collega's afspraken kunnen worden gemaakt en herverdelingen kunnen plaatsvinden? Zo zou men kunnen aankloppen bij minister Kelchtermans. Nu moet u niet geloven dat ik deze minister naar het leven sta. Integendeel, ik vind dat hij goed werk levert. Maar hij handelt opzettelijk post factum. Hij wil de symptomen bestrijden. Van de resultaten van deze aanpak weten we allemaal dat ze minimaal zijn.

Minister Demeester verklaart niet bereid te zijn om bijkomende middelen te geven, en ditmaal geloof ik haar. Maar kan men geen herschikking van de middelen bewerkstelligen en een deel van de enveloppe die minister Kelchtermans onder meer voor de VDAB ter beschikking heeft, afleiden naar de minister van Onderwijs, zodat deze preventief kan optreden? Ik ben er vast van overtuigd dat deze minister, en eventueel zijn opvolger,

met een preventieve aanpak het probleem van de structurele werkloosheid beter kan bestrijden.

Een tweede vraag. Vijf jaar geleden werd de uitbouw van het BSO en vooral het TSO gepromoot door de Staten-Generaal. Is dit bij woorden gebleven of heeft men daar daadwerkelijk iets aan gedaan? Een dergelijke termijn van vijf jaar vraagt toch minstens een evaluatie.

Ten derde weet ik dat u bezig bent met de oriëntering en de begeleiding. Kunt u ons terzake een korte toelichting geven? Dit impliceert een bevragen van de PMS- en andere centra. Als die inderdaad zo goed functioneren, dan mag daar veel belang aan worden gehecht. Dan kan er in uw hervormingsplannen geen rationalisatieopdracht zijn. Dit onderzoek naar oriëntering en begeleiding mag iets kosten. Het heeft immers een meerwaarde voor de toekomst. Kunt u ook daarover iets meer vertellen?

Ten vierde zijn er de teksten van de Staten-Generaal en de SERV, die bol staan van de mooie intenties. Zo wordt er gesproken over contacten met het bedrijfsleven, leerkrachten die er ervaring gaan opdoen en vice versa. Die teksten zijn nu vijf jaar oud. Werd er inmiddels werk van gemaakt? Ik herhaal dat dit zeer belangrijk is. Ik spreek me uiteraard niet uit over de hogeschoolen en de universiteiten. Deze zorgen echter voor het surplus. De essentie zit in het secundair onderwijs. Daar mag niet worden bezuinigd.

Ik kom nu bij mijn vijfde en laatste vraag, over de timing van dit alles. Mijnheer de minister, u moet uiteraard rekening houden met het Verdrag van Leuven. Ook in Vlaanderen waren er wansmakelijk veel werklozen. Ik ben nog altijd van mening dat iedere werkloze er één te veel is. Volgens het Verdrag van Leuven moet het toenmalige aantal werklozen worden gehalveerd tegen het jaar 2003.

Minister Kelchtermans probeert post factum te remediëren. Mijns inziens zal men zo nooit tot een duurzame oplossing komen. Ik wil hiermee geen afbreuk doen aan de inspanningen die momenteel worden geleverd. Uiteraard ben ook ik iedere keer verheugd als de VDAB er weer in slaagt een werkloze aan werk te helpen. We moeten echter meer doen. Ongeveer 20 tot 25 percent van de jongeren verlaat het middelbaar onderwijs zonder diploma. Zij komen bijna onvermijdelijk terecht in de groep van de langdurig werklozen. Dáár moeten we iets aan doen. We moeten ervoor zorgen dat deze instroom van laaggeschoolden op de arbeidsmarkt drastisch vermindert. Pas dan maken we een kans

Vandenbroeke

om de doelstellingen van het Verdrag van Leuven daadwerkelijk te bereiken.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil dieper ingaan op een deelaspect van deze problematiek. Onlangs zijn in de media de resultaten bekendgemaakt van een onderzoek met als titel 'Succesvol doorstromen in de aanvangsjaren van het secundair onderwijs'. Dit sluit perfect aan bij de krachtlijnen van het huidige onderwijsbeleid : de pedagogie van het mislukken moeten we omkeren naar een pedagogie van het slagen. Een van de vaststellingen van dat onderzoek was het volgende, zeer opvallende verschil : jongensleerlingen lopen verhoudingsgewijs een grotere vertraging op in hun schoolloopbaan dan meisjesleerlingen.

In het eerste jaar van het middelbaar onderwijs zit 81 percent van de jongens op hun leeftijd, tegenover 85 percent van de meisjes. Bij de jongens start 3,7 percent in 1B ; bij de meisjes is dit slechts 1,2 percent. In het vierde jaar zit nog slechts 70 percent van de jongens op hun leeftijd, tegenover 83 percent van de meisjes. Een van de besluiten van de onderzoekers was dan ook dat het secundair onderwijs in zijn huidige structuur minder goed aansluit bij de aanleg van jongens dan bij die van meisjes. Als gevolg hiervan zouden jongens minder gemotiveerd zijn voor onderwijs dan meisjes. Uiteraard is dit momenteel nog maar een hypothese, waarvoor nog geen sluitend bewijs is gevonden.

Door de huidige evolutie op de arbeidsmarkt spreken we steeds minder van laaggeschoolden, en steeds meer van verkeerd of slechtgeschoolden. Rekening houdend met deze evolutie wil ik dan ook de volgende bedenking maken. Er zijn de voorbije decennia wel een aantal geslachtsgebonden studies gebeurd, maar dan vooral gericht op meisjes. Misschien moet er nu meer aandacht worden besteed aan jongens, zodat de zopas gestelde hypothese verder kan worden onderzocht. Mijns inziens is het de taak van de overheid om dergelijk wetenschappelijk onderzoek met subsidies te steunen.

De voorzitter : Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit

me aan bij de opmerking van mevrouw De Schamphelaere. Deze interpellatie is anderzijds ook zeer belangrijk in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs. Ik wil een opmerking maken over de huidige toestand van het beroepssecundair onderwijs.

Het feit dat het beroepssecundair onderwijs momenteel wordt ondergewaardeerd, heeft groten-deels te maken met de mentaliteit van zowel ouders als scholen. We mogen vooral dat tweede aspect niet uit het oog verliezen. In zeer veel scholen worden leerkrachten immers slecht voorbereid om hun leerlingen uit de beroepsklassen op een adequate manier te begeleiden. Leerlingen uit het beroepsonderwijs vormen immers een zeer specifieke groep, die veel aandacht vraagt.

In grote scholen, met verschillende onderwijsvormen, krijgen vooral de jonge of beginnende leerkrachten de beroepsklassen toegewezen. De leraars algemene vakken worden dan nog eens geconfronteerd met zeer grote groepen, samengesteld uit verschillende afdelingen. Ik kan me bijvoorbeeld best voorstellen dat elke week één uur Frans geven aan leerlingen schrijnwerkerij, elektriciteit en automechanica allesbehalve eenvoudig is. In de lerarenopleiding, zeker aan de universiteiten, komen de beroepsklassen nochtans meestal niet aan bod. De leraars in het beroepsonderwijs worden dus zeker niet goed op hun taak voorbereid.

De heer Vandenbroeke heeft erop gewezen dat het beroepssecundair onderwijs leerlingen een degelijke opleiding moet bieden, zodat ze niet in de werkloosheid terechtkomen. Eigenlijk zouden dus de meest ervaren leerkrachten in het beroepssecundair onderwijs terecht moeten komen. Voorlopig blijft het uiteraard nog de vraag hoe men dat kan bereiken.

Mijnheer de minister, op welke manier kan men volgens u bij de hervorming van het secundair onderwijs ook aandacht schenken aan dit probleem ? In het beroepssecundair onderwijs zou men immers moeten streven naar kleine groepen en naar een zeer specifieke opleiding voor de leraars algemene vakken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het vak projectonderwijs. Men moet voor de leerlingen uit deze onderwijsvorm zoveel mogelijk individuele begeleiding mogelijk maken, zodat ze op hun achttiende degelijk voorbereid op de arbeidsmarkt terechtkomen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Vanderpoorten, ik haak even in op uw opmerking. We moeten inderdaad aandacht hebben voor de specifieke pedagogische dynamiek in het beroepsonderwijs. Ik besef uiteraard wel dat het onmogelijk is om in de lerarenopleiding een aparte vorming voor het beroepsonderwijs op te nemen. In de navorming moet daar echter wel plaats voor zijn.

De hervorming van het secundair onderwijs biedt echter de mogelijkheid om ook de pedagogische aanpak in het beroepssecundair onderwijs zelf te reorganiseren. Eigenlijk zouden de theoretische vakken mee op de werkvloer - dus in de praktijk - moeten worden gegeven. Het is natuurlijk niet altijd gemakkelijk om dat te organiseren. Toch moet daar zoveel mogelijk naar worden gestreefd. Nu wordt er voor de theoretische vakken nog te eng gewerkt. Nog al te vaak staat de theorie los van de praktijk. Er moet ruimte worden gemaakt voor creativiteit, voor een andere aanpak en voor andere invalshoeken.

De leerlingen in het beroepsonderwijs leven eigenlijk in twee werelden. In de ene werken de praktijkleraren. In de andere, veel grotere wereld krijgen de leerlingen een beetje Frans, Nederlands of wiskunde. We moeten op een creatieve wijze naar een integratie van beide werelden streven.

De minister wil de hervorming van het secundair onderwijs snel realiseren. Wordt daarbij ook dat modulair systeem voor het beroepsonderwijs ingebouwd? Het is belangrijk dat ook de deelkwalificaties worden onderwezen. Vandaag komen achttienjarigen zonder een diploma op de arbeidsmarkt terecht. Ze hebben dan bij wijze van spreken niets.

Ik zou graag iets te berde willen brengen over het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heb ik een voorstel voor die 300 miljoen frank geuit. De Vesoc-onderhandelingen zijn nog aan de gang. Is er tijdens die onderhandelingen over de aanwending van die bijkomende middelen aandacht voor een preventieve aanpak? Wil men ook middelen vrijmaken om de werkgevers bijkomende stimuli te geven?

Tijdens de hoorzitting hebben de vertegenwoordigers van het VEV alleszins verklaard dat ze bereid zijn om initiatieven te nemen. De werkgevers moeten worden aangemoedigd om de werkplaatservaringen uit te breiden. De omvang van het aantal industriële leercontracten moet sterk toenemen.

De heer Vandenbroeke heeft hier duidelijk gemaakt dat de oriëntering in het secundair onderwijs erg belangrijk is. U weet dat dit zowat mijn stokpaardje is. Vandaag staat de hervorming van het secundair onderwijs op de agenda. Een goede heroriëntering naar het beroeps- en het technisch onderwijs is mijns inziens enkel mogelijk als men met onafhankelijke middenscholen werkt.

U wilt wellicht niet zover gaan om dergelijke middenscholen op te leggen, mijnheer de minister. Maar u overweegt om met behulp van bonussen samenwerkingsverbanden te stimuleren. Zou men dat systeem ook niet kunnen aanwenden om in die samenwerkingsverbanden onafhankelijke middenscholen te creëren? Zo zou men een dynamiek tot stand kunnen brengen. Dat zou toelaten om goed te oriënteren. Goed oriënteren impliceert immers dat men na de eerste twee jaren secundair onderwijs alle uitwegen openlaat. Samenwerkingsverbanden op zich zullen nog niet garanderen dat die oriëntering naar het technisch en beroepsonderwijs verbetert.

Onze bekommernis over de concretisering van de besluiten van de Staten-Generaal over tewerkstelling en het technisch en beroepsonderwijs mag ons niet doen vergeten dat het secundair onderwijs ook op zich al een waarde heeft. Het is gevaarlijk om enkel maar te praten over die voorbereiding op een job. Ik geloof niet zozeer in de term 'verkeerd geschoolden'. Die term komt van de heer Candries. Het gaat in feite om 'onvoldoende geschoolden'.

Ik denk dat hooggeschoolden, zelfs als ze verkeerd zijn geschoold, de mogelijkheid hebben om werk te vinden, zij het dan niet altijd in het verlengde van hun opleiding. Mits de nodige bijscholing is dat zeker in een hoogconjunctuur het geval. In elk geval heeft men een specifieke attitude en een zekere vorming nodig. In die zin ben ik van oordeel dat de term verkeerd geschoolden een eufemisme is, dat handig wordt gebruikt.

In werkelijkheid gaat het om een gebrek aan elementaire scholing en elementaire attitudes, die nodig zijn om zichzelf te heroriënteren als de arbeidsmarkt jobs aanbiedt die niet in het verlengde van de opleiding liggen. Ik wil me dus zeker niet bezondigen aan dergelijk eufemistisch taalgebruik.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb nog twee aanvullende opmerkingen. Ten eerste : de bijzondere aandacht voor het technisch en beroeps-

De Meyer

onderwijs is terecht. Ik bedank de collega's daarvoor. Maar ik wil toch aandacht vragen voor het didactisch materiaal. Het gaat over de machines en de uitrusting in TSO en BSO. Ik denk dan in de eerste plaats aan de opleiding van leerlingen in de tweede en derde graad. In dat onderwijs staat de kwaliteit van de technische vakken en praktijk recht evenredig tot de kwaliteit van het didactisch materiaal.

Het vrij gesubsidieerd onderwijs heeft duidelijk onvoldoende werkmiddelen om in didactisch materiaal te kunnen investeren. Dat geldt zeker voor de zogenaamd harde sectoren. Zonder exhaustief te willen zijn, denk ik dan vooral aan het nijverheidstechnisch onderwijs, het agrarisch onderwijs, het hotelonderwijs. In het verleden bestond er investeringssteun. Daarbij werd 60 procent gefinancierd, en 40 procent met werkingstoelagen betaald. Vandaag moet het materiaal volledig met werkingstoelagen worden betaald. Voor sommige instellingen is dat een probleem. Ik verwijs in dat verband naar wat er in de besluiten van de Staten-Generaal staat. Verder vermeld ik de OESO-rapporten, en de uitspraken over de werkingstoelagen.

Ten tweede : tijdens de begrotingsbesprekingen is toch min of meer afgesproken dat er in 1998 een doorbraak zou moeten komen in de tewerkstelling van leerlingen in het deeltijds onderwijs. Wellicht impliceert dit dat de bezoldiging van deze leerlingen opnieuw zal moeten worden bekeken.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord op deze erg algemene vragen zou oeverloos kunnen zijn. Ik zal me daarom beperken tot de behandeling van enkele items. Vooraf wil ik toch stellen dat de besluiten van de Staten-Generaal behoorlijk zijn uitgevoerd. Misschien geldt dat voor het ene punt al wat meer dan voor het andere. Maar in elk geval hebben die besluiten toch een andere verhouding tussen onderwijs en industrie bewerkstelligd. De pleinvrees die er aan beide zijden bestond, is overwonnen. Dat vormt de aanleiding tot convenanten en inhoudelijke samenwerking, met inbegrip van discussies over curricula. De Staten-Generaal heeft dus zijn nut bewezen.

Ten tweede kampen we hoofdzakelijk met het probleem van de algemene beeldvorming. Of men het

nu wil of niet : ouders blijven van oordeel dat alle niet algemeen vormende onderwijsvormen minderwaardig zijn. In vele gevallen worden daardoor kinderen georiënteerd naar richtingen die niet goed aansluiten bij hun bekwaamheden. In elke HSO-school doet zich er dan een soort van vuilnisbakfenomeen voor, als u me deze woorden toestaat. Daarbij wordt een van de HSO-richtingen de recipiënt voor iedereen die in feite niet goed genoeg is voor dat onderwijs. Op die wijze krijgen die leerlingen dan toch een HSO-diploma.

Uit de statistieken van de heer Vandenbroeke blijkt dat precies deze leerlingen in vele gevallen geen vervolgerhaal in het hoger onderwijs kunnen schrijven. In vele scholen is de recipiënt de richting menswetenschappen. In andere scholen zijn er andere oplossingen gevonden. Dat is weliswaar niet overal het geval.

Deze toestand leidt tot problemen op de arbeidsmarkt. De heer Candries heeft het bij het rechte eind als hij stelt dat sommigen verkeerd zijn geschoold. Want iemand die HSO volgde, maar daarna niet verder kon studeren, is hoe dan ook gedoemd om structureel werkloos te worden. De vraag naar dat soort van arbeidskrachten is zo goed als verdwenen. Iemand die het TSO heeft gevolgd, heeft op de arbeidsmarkt uiteraard meer kans dan iemand met een BSO-diploma.

Er is nog altijd het probleem van algemene beeldvorming. Ik begrijp het pleidooi van de heer Sannen voor de middenscholen. Ik stel alleen vast dat dit weinig zin heeft omdat ze evenmin worden ondersteund. De zesjarige structuren vormen in de praktijk blijkbaar een succesformule. Die scholen hebben misschien wel een middenschool met een eigen directie. Aan de buitenwereld stelt men het echter als een zesjarige structuur voor. Steeds meer scholen profileren zich op die manier. De keuze over welke richting in het secundair onderwijs wordt gevolgd, maakt men dan bijna tijdens het eerste jaar. Zo komt men tot de watervalssymptomen, waarbij kinderen van school naar school en van richting naar richting worden afgevoerd.

Het heeft weinig zin autonome middenscholen bijkomend te subsidiëren. Ik vrees dat men dan de oorlog van de middenscholen zal herbeleven. Wie de documentatie van de jaren zeventig heeft bijgehouden, kan bij wijze van spreken de artikelen pro en contra zelf opstellen. Het is niet aangewezen een nieuwe heilige oorlog te ontketenen tussen de voor- en tegenstanders.

Van den Bossche

Het klopt dat de onderwijsbegeleiding van vooral het beroepsonderwijs een groot probleem vormt. In binnen- en buitenland groeit de overtuiging dat men eerder de maximale en optimale ontwikkeling van elke leerling apart moet nastreven dan die van alle leerlingen samen, zoals in de vroegere didactiek het geval was. Op dit soort vernieuwingen heeft de overheid echter geen vat. Deze commissie heeft soms de neiging dit te vergeten. De inrichtende machten of koepels hebben die bevoegdheid.

Bij structurele aanpassingen liggen de zaken anders. Voor het beroepsonderwijs was de maatregel om de schoolleeftijd op achttien jaar te brengen, correct. Wel is het zo dat we op een aantal punten hebben gefaald of aan het falen zijn. We zijn er niet in geslaagd om een boeiend onderwijs in te richten voor degenen die we tot achttien jaar naar school laten gaan. Het systeem is goed maar we vinden niet genoeg arbeidsplaatsen. Als we die niet vinden, wordt het goed systeem slecht.

Daarbij komt dat sommigen een achterstand oplopen in de loop van hun curriculum en op achttien jaar het zesde jaar van het BSO niet hebben afgewerkt. Volgens de wet mogen ze dan de school verlaten. Ook degenen die in het laatste jaar van het beroepsonderwijs achttien jaar worden, moeten hun studie niet afwerken. Ze mogen dag met het handje zeggen en zonder attest vertrekken.

Het gevolg is dat er nogal wat niet-gekwalificeerden op de arbeidsmarkt verschijnen. Ze beschikken daarom nog niet over minder kwalificaties dan in Duitsland, waar deze groep wel als gekwalificeerd wordt beschouwd. Duitsland heeft een systeem met tussenkwalificaties. Daarom zijn we het beroepsonderwijs in Vlaanderen modulair aan het organiseren. Die structuur kan inhoudelijke waarborgen bieden : zowel een individualisering van het onderwijs als een verbeterde aansluiting op het arbeidsproces. Een jongere biedt zich dan op een herkenbare manier op de arbeidsmarkt aan, ook al heeft hij de zes jaar beroepsonderwijs niet afgewerkt.

Zo een modulair systeem is enkel mogelijk als we duidelijkheid hebben over de beroepsprofielen en als die worden vertaald in opleidingsprogramma's. Op dit moment is er een procedure waarbij, onder de verantwoordelijkheid van de SERV, beroepsprofielen worden uitgewerkt. Een aantal van die profielen is trouwens al klaar. Daarnaast heeft ook de VLOR een bepaalde verantwoordelijkheid. Hij zet de beroepsprofielen om in concrete opleidings-

profielen. Het werk wordt voorbereid in sectorcommissies, waarin mensen zitten uit het onderwijs, de overheid, het VIZO en de VDAB. De scholen moeten ervoor zorgen dat de resultaten worden ingepast in een schoolwerkplan. Op basis van die beroeps- en opleidingsprofielen is de dienst Europese Projecten van het departement voor Onderwijs het modulair systeem aan het uitwerken. Dat bedoel ik met het driefasig beleid naar een modulair systeem.

Ik verwacht hier nogal veel van, omdat de keuzemogelijkheden van de jongeren in het beroepsonderwijs worden vergroot. Daarenboven komen ze niet totaal ongekwalificeerd op de arbeidsmarkt en kunnen ze in de toekomst hun achterstand ophalen. Het OSP en zelfs de VDAB kunnen zich nuttig maken omdat ze weten welk opleidingsniveau werd bereikt. Door hem een module meer te geven, komt de jongere beter gewapend op de arbeidsmarkt.

Op de vraag of we iets speciaal doen voor het beroepsonderwijs, kan ik bevestigend antwoorden. De lerarenopleiding bestaat nu uit modules. Het omgaan met leerlingen uit het beroepsonderwijs kan worden aangeleerd in het curriculum van die lerarenopleiding. Het maakt deel uit van een van de modules waarvoor men vrij kan kiezen.

In de toekomst zal men - en de vakbonden horen dat niet graag - misschien moeten overgaan tot een andere bezoldiging voor leraren die in het beroepsonderwijs een algemene opleiding geven. Ik sluit dat niet uit. Precies daar heeft men de beste pedagogen nodig. Men moet dat eerlijk durven toegeven. In vele gevallen vluchten mensen uit het beroepsonderwijs naar het ASO, waar het misschien ook niet gemakkelijk is maar zeker dankbaarder. Voor praktische vakken geldt dit niet. Leerkrachten die hun vak goed beheersen, komen goed over en slagen er ook in de klas mee te krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, u hebt het over modules voor de regenten. Gelden die ook voor de universitaire leerkrachtenopleidingen ?

Minister Luc Van den Bossche : Neen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Zij komen uiteindelijk ook in die klassen.

Van den Bossche

Minister Luc Van den Bossche : Normaal komen ze niet in die scholen terecht. In een derdegraadsopleiding worden de algemene vakken nog altijd door regenten gegeven. Een licentiaat mag daar wel les geven, maar dan wel met een regentenwedde. Meestal vindt men daar dus geen licentiaten.

De heer Ludo Sannen : In het hoger beroepsonderwijs gaat het toch niet om een regentenwedde.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Ik heb in het hoger beroepsonderwijs les gegeven als licentiaat.

Minister Luc Van den Bossche : De mensen in die situatie hebben een ander soort benoeming. Als ze in dat type onderwijs worden benoemd, hebben ze wel een regentenwedde. Indien ze al een andere benoeming hebben op het moment dat ze die opdracht krijgen, gelden andere regels.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Ze hebben dan geen module gevolgd die hun in staat stelt efficiënt les te geven aan die leerlingen.

Minister Luc Van den Bossche : Universitairen zijn eigenlijk niet opgeleid om in de derde graad van het beroepsonderwijs les te geven. Ze horen daar niet thuis, net zoals ze wel thuishoren in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Ik ontken niet dat sommige licentiaten daar goed lesgeven, maar men moet dat niet aanmoedigen. Regenten zijn daar veel beter voor opgeleid.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Het zijn feiten binnen de scholengemeenschappen.

Minister Luc Van den Bossche : De scholengemeenschappen moeten zelf weten wie ze aanwerven. Ze staan in voor hun eigen personeelsbeleid. Als een school leerlingen verliest, kunnen er problemen komen met de tijdelijke leerkrachten, omdat men hun niet genoeg lessen kan aanbieden. Zo kan het gebeuren dat bepaalde minder geschikte leerkrachten deze vakken moeten geven. De scholen foppen dan echter zichzelf. Dat is ook nadelig voor het onderwijs. Het experiment met de algemene vakken is bijvoorbeeld gelukt, maar men moet het aankunnen. Wie dat inderdaad aankan, is daar blij mee, maar ik kan dat niet opleggen.

Dat blijkt ook uit het experiment geïntegreerde klas, waarbij de klas en de werkplaats op elkaar aansluiten. Er zijn scholen die daarmee experimenteren, en waar dat vrij goed lukt. De kans op slagen is wel sterk afhankelijk van de betrokken leer-

krachten. Van leerkrachten die algemene vakken in het beroepsonderwijs geven, wordt meer pedagogische verbeelding en creativiteit verwacht.

Er moet geen bijkomende ruimte worden gecreëerd op het vlak van de uren. De omkadering in het beroepsonderwijs is immers goed. Er zijn enkel af en toe problemen wanneer men absoluut richtingen wil handhaven met maar één of twee leerlingen. Het gebruik van uren en leerkrachten is duur in het beroepsonderwijs. Er zijn altijd twintig, soms tweeëntwintig, specifieke uren. Wie leert lassen, moet niet naar de timmerklas. Men kan die leerlingen dus niet samen zetten. Op die manier verbruikt men heel veel uren. Daardoor krijgen leerkrachten die algemene vakken geven, plots een heel grote klas. Hun opdracht wordt dan, om het beleefd uit te drukken, moeilijk uitvoerbaar. Dat is de werkelijkheid. Scholen hebben de vicieuze neiging om zoveel mogelijk studierichtingen aan te bieden. Uiteindelijk wreekt dat zich. Meestal zijn de groepen in het beroepsonderwijs echter niet te groot. Mevrouw Vanderpoorten heeft daar gelijk in.

De communicatie met de PMS-centra, de VDAB en het VIZO over de modulering verloopt heel vlot. Ze werken er samen aan. Die modulering ligt trouwens ook in de lijn van wat men mag verwachten van de Europagetuigschriften, die er binnen enkele jaren komen. Het voordeel van de modulering en de opbouw met beroepsprofielen is dat men zich op de arbeidsmarkt richt, zonder dat men zich er helemaal aan moet overleveren. In de VLOR vertalen de mensen uit het onderwijs dit principe in opleidingsprofielen. Zo kan men het evenwicht waarborgen, en zich tegelijk op de beroepsprofielen richten. Op die manier weet men heel goed waarmee men bezig is. Hout, bouw, administratie en verzorging zijn bijvoorbeeld al heel ver gevorderd in dit proces, in tegenstelling tot elektronica. Dat zijn de twee uitersten.

Aangezien we een engagement zijn aangegaan met Europa, en Europa ons voor twee jaar bijkomend ondersteunt in het moduleringsproces, mogen we verwachten dat de modulering over twee jaar ver zal zijn gevorderd. We willen de modulering trouwens ook als legaal principe in een decreet over het secundair onderwijs opnemen.

Wat het deeltijds onderwijs betreft, heeft de heer De Meyer gelijk. Binnen Vesoc willen nu ook de werkgevers meewerken. De bezoldiging moet wel omlaag. De vakbonden zien dat niet goed zitten. Ik heb het niet zozeer over de Vlaamse vleugels, maar wel over de federale. Het gaat hier immers om een

Van den Bossche

federale aangelegenheid. Niemand die daar op federaal vlak iets over te zeggen heeft, is erg enthousiast.

Als men ooit een volledige tewerkstelling wil bereiken in het deeltijds onderwijs, moet men ook de KMO's meekrijgen. Waarom doen die nu niet mee ? Omdat het te duur is, natuurlijk. Als een project duur is, valt men sowieso terug op grote bedrijven. In het kader van hun marketing en hun maatschappelijke functie willen die een deel van de kosten voor hun rekening nemen. Meestal spreken grote bedrijven in een regio onderling af welk contingent ze afnemen. Alleen daar zijn er vaste plaatsen. Dat kan maar veranderen als er een ander statuut en een andere manier van betalen komt. Pas dan kan het deeltijds onderwijs echt worden gevalideerd.

Het onderwijsproces verloopt veel vlotter bij personen die deeltijds kunnen werken. Dat blijkt uit alle onderzoeken. Iedereen uit de sector kan dat bevestigen. Voor de betrokkenen is deeltijds werken trouwens ook een grote ervaring. Ze leren op de werkvloer verschillende attitudes aan die ze op school moeilijk aanvaarden. Vervolgens brengen ze die attitudes terug mee naar school. Het is dus een uiterst geslaagd project.

De Vesoc-partners hebben zich geëngageerd om juist voor die doelgroepen een specifiek actieprogramma te ontwikkelen met een verhoogd aandeel van het werken. Dat ligt in het verlengde van Luxemburg. In die context is er ook een voorstel uitgewerkt om projecten in de commerciële sector te ontwikkelen. Die houden een jaar werkervaring in een onderneming in, in het kader van leer-werktrajecten. Dat voorstel moet samen met het concrete engagement van de sociale partners de mogelijkheden voor de deeltijds lerenden optimaliseren.

Er werd ook geïnformeerd naar de rol van de PMS-centra en MST's. Ik hoop binnen enkele maanden een ontwerp van decreet te kunnen indienen waarin dit volledig wordt geregeld. Deze instellingen kunnen dan aansluiten bij de grote scholengemeenschappen die eventueel in het secundair onderwijs kunnen ontstaan.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, hebt u al een datum aangekondigd of een

periode in het vooruitzicht gesteld ? Ik dacht dat u het over kortelings had.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb geen datum naar voren geschoven.

De voorzitter : De minister had het over enkele maanden.

Minister Luc Van den Bossche : Inderdaad.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : April, mei ?

Minister Luc Van den Bossche : Dat zult u wel zien. U moet in verwachting blijven.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat duurt negen maanden.

Minister Luc Van den Bossche : Dat hangt ervan af waarvan u bevalt.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer De Meyer, het machinepark is inderdaad belangrijk in het TSO en BSO. Dat behoort tot het thema van de werkingsmiddelen, dat we allebei goed kennen.

Mevrouw Verwimp, ik heb gisteren uw werken gelezen. Ik ben ervan overtuigd dat we aan dezelfde kant staan. Via de werkingsmiddelen kan er misschien wel een oplossing worden gevonden.

De voorzitter : De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de minister, u hebt natuurlijk gelijk dat de problematiek heel algemeen is aangebracht, en dat u dus ook heel algemeen moest antwoorden.

Ik wil drie aanvullende vragen stellen. Ten eerste, uit uw antwoord op mijn laatste vraag leid ik af dat u wel op mijn voorstel ingaat, maar zonder enig engagement. U ziet het duidelijk niet zitten dat onderwijs opteert voor interactie met de arbeidsmarkt, voor de volledige realisatie van het Verdrag van Leuven tegen 2003 en voor de halvering van de werkloosheid.

Ten tweede is de beeldvorming over TSO en BSO een oud zeer. U hebt daar terecht op gewezen. Gaat u die ouderwetse kwaal, die elk jaar zelfs nog erger wordt, inderdaad met de zachte hand aanpakken door de opleiding in het ASO strenger te maken ? Zit dit vervat in uw optie voor de aanpak van het secundair onderwijs ? Dan zouden de

Vandenbroeke

zogenaamde recipiënten onmogelijk kunnen voortbestaan. Dat zou een eerlijker oriëntering en dus een betere doorstroming tot stand kunnen brengen.

Dan is er een derde vraag. Ik begrijp dat u niet op mijn - nochtans cruciale - droom wenst in te gaan. Wel begreep ik uit uw antwoord dat de interactie tussen onderwijs, VDAB en dergelijke toeneemt. Kan er nu wel of niet worden gepraat over een herverkaveling tussen uw budget en dat van minister Kelchtermans ?

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer Vandenbroeke, op uw pleidooi voor een interactieve arbeidsmarkt ben ik gedeeltelijk ingegaan. De beroepsprofielen die we nu maken, zijn uitermate belangrijk in het gesprek met de arbeidsmarkt. Dit verhaal wordt door de sociale partners ook goed onthaald. Ze beseffen dat dit naderhand nog moet worden vertaald in een opleidingsprofiel. Dat laatste gebeurt niet meer achter hun rug : ze worden bij dit proces betrokken.

Een aantal aldus ontstane convenants hebben aanleiding gegeven tot een gedachtewisseling. Zo heeft de bouwsector bijvoorbeeld na een jaar een eerste evaluatie doorgevoerd en een aantal bijstellingen voorgesteld. Mijns inziens is de mentaliteit terzake op korte termijn aanzienlijk gewijzigd. Dat ligt enigszins in de lijn van het Verdrag van Leuven. Want zeker bij deze stijgende conjunctuur krijgen we af te rekenen met het fenomeen dat er geen correlatie meer bestaat tussen vraag en aanbod. Dat fenomeen moeten we maximaal tegengaan. Hierbij is het de specifieke taak van minister Kelchtermans om mensen die in vroegere systemen verkeerd werden geschoold, te laten herscholen. Beide activiteiten vullen elkaar dus aan.

Het klopt dat we de menswetenschappen in de toekomst humane wetenschappen willen noemen. Tevens is het de bedoeling deze richting moeilijker te maken dan ze nu is. We willen ze op het niveau van het ASO brengen. Zo hoeft wie niet voor het ASO is geboren en een andere soort intelligentie heeft, niet in het ASO te blijven. Studenten die het ASO wel voltooien, moeten in elk geval redelijk bekwaam zijn in het abstracte denken.

Ik wil het hier niet hebben over de concrete invulling van de richting menswetenschappen. Ik kan me bijvoorbeeld inbeelden dat filosofie, als die op een keurig niveau wordt onderwezen, een ernstige invulling van die humane wetenschappen kan mee-

brengen. Dat moet dan maar verder worden bekeken. Ook zal bij scholengemeenschappen of samenwerkingsverbanden de oriëntering vanuit de middenschool vrijer verlopen dan nu het geval is. Nu heeft men immers de neiging om tot eigen baat te oriënteren, afhankelijk van wat men zelf organiseert.

Wat minister Kelchtermans betreft : over alles kan worden gediscussieerd. De vraag of deze discussie echter het leuke resultaat oplevert dat u ervan verwacht, wil ik antwoorden met een citaat. Iemand zong ooit : 'Utopia, driemaal in de ronde.'

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Misschien is de minister mijn vraag vergeten of hij gelooft dat er verschillen bestaan tussen jongens en meisjes. En dan bedoel ik wel : verschillen op schoolgebied, en meer bepaald in de motivatie voor een schoolloopbaan. Kan dat wetenschappelijk beter worden onderzocht ? Op termijn kan zo immers een probleem ontstaan.

Minister Luc Van den Bossche : Aan dit eerste resultaat zou ik niet al te zwaar tillen. De vraag rijst immers wat de relevantie ervan is. Dat doet me steeds denken aan de misdaadpatronen, waarover ook heel veel werd geschreven. Naarmate de rollen in de maatschappij beter worden verdeeld en de vrouwen er dus een andere rol gaan spelen, wijzigt ook hun misdadig gedrag. De wijze waarop ze moorden, verandert.

Vrouwen beginnen leidinggevende functies op te nemen. Ik heb een team van externen ter beschikking dat gespecialiseerd is inzake ongewenst seksueel gedrag op het werk. Ze beginnen nu ook klachten te krijgen van mannen tegen hun vrouwelijke oversten. Dit heeft dus waarschijnlijk niets te maken met man- of vrouwzijn, maar wel met een machtssituatie en de daaraan inherente mogelijkheden tot misbruik. Het is mogelijk dat wat we nu nog steeds in het ASO ervaren, ook voor een deel aan de cultuur en het gedragspatroon te wijten valt.

Aan de universiteiten bestaat het fenomeen dat u beschreef, niet. Dat bleek uit de weinige onderzoeken die er op dat vlak werden uitgevoerd. Maar ik zou niet al te snel conclusies trekken. Veel van die dingen zijn cultuur- en momentgebonden. Het klopt inderdaad dat in de beginjaren van het secundair onderwijs bij jongens meer opstandigheid wordt waargenomen dan bij meisjes. Maar ik

Van den Bossche

betwijfel sterk of dit genetisch bepaald is. Dat moeten we met een korrel zout nemen. Volgens mij is de situatie trouwens aan het veranderen. De cijfers zullen wel kloppen, maar ik weet niet of ik daarover een speciaal wetenschappelijk onderzoek moet laten uitvoeren. Als een universiteit dat wil doen, dan heeft ze daar eigen middelen voor. Zelf bestel ik wetenschappelijke onderzoeken binnen de prioriteiten van het departement. Tot op heden vormt dit verschijnsel zeker geen prioriteit.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, mijns inziens is dat ook cultureel bepaald. Men ziet dat in de migrantenpopulatie : daar is er in dat opzicht een zeer groot verschil tussen de jongens en de meisjes. Bij jongens is er daar een heel andere cultuur dan bij meisjes. Bij de begeleiding is het dan wel aangewezen om daar rekening mee te houden. Als we de jongens op een hogere of betere scholingsgraad willen brengen, moeten we daar uiteraard op inspelen.

Minister Luc Van den Bossche : Als ik me niet vergis, gaat het hier om een onderzoek van professor Snacken van de VUB. Zij heeft een studie gemaakt over misdadig gedrag bij migranten. In haar studie

toont ze aan dat, naarmate de migranten meer geïntegreerd raken, hun misdaadpatroon perfect begint overeen te stemmen met dat van de volledige gemeenschap. Ze beginnen met een patroon waar het geweld meer dan gemiddeld aanwezig is, maar de seksuele misdrijven een lager percentage vormen. Naarmate ze meer geïntegreerd raken, stijgt het aandeel van de seksuele misdrijven, en dalen de zuivere geweldmisdrijven. Ik wil hiermee alleen maar aangeven dat veel van die dingen heel sterk cultureel bepaald zijn.

Men moet altijd opletten dat men uit juiste cijfers geen te verregaande of verkeerde conclusies trekt. Vroeger leerde men aan de universiteit dat men zeer goed moest oppassen met de conclusies die men trok uit statistieken. Tot mijn grote spijt lijkt men daar nu veel minder gedisciplineerd mee om te gaan. Uit bepaalde cijfers trekt men nu alle mogelijke en onmogelijke conclusies.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.50 uur.*
